

יום ד', ג' באדר א' תש"ס (9 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מתוך התייחסות לענייני דיומא, מדי פעם מובא בשורות אלה מאמר המעורר מחשבה. כזה המאמר של היום – על היותנו בלבנון. אינני מזדהה עם כל מה שכתוב, אך הוריי חינוכו אותנו להיות מסוגלים לבחור לעצמינו. ונוכל לבחור כאשר מכירים ומבינים מהן ה"אופציות". אזי, לפנינו, זווית אחרת...

"ארבע אמהות" ועוד כ-2-3 שדרניות ב'קול ישראל' מביאות לתבוסת צה"ל בדרום לבנון, דבר שבעבר כל צבאות ערב גם יחד לא יכלו לו.

אין תשובה לבעיה הבטחונית-מדינית בדרום לבנון משום שפשוט אין בעיה כזו. כ-20 הרוגים בשנה, עם כל הכאב, אינם בעיה בטחונית בקנה-מידה לאומי. בתאונות דרכים נהרגים לשוא כמספר הזה בכל שבועיים. **הבעיה בלבנון היא בעיה רוחנית.**

העמדת עניין בטחונם של ישובי הצפון כשיקול המרכזי בשאלת נכונותנו לנסיגה מדרום לבנון איננה נוגעת רק לשאלת בטחונם של ישוביי גבול הצפון, בדיוק כפי שמשמעותה של נסיגה מאזורי יש"ע או רמת הגולן איננה נוגעת רק לשאלת ההתיישבות והישובים. אלו השלכות חשובות אבל משניות. משמעותה של הנסיגה והכניעה בסיני, ביש"ע, בגולן ובדרום לבנון היא אחת: **אובדן רצון הקיום של הציונות ומדינת ישראל.**

החיילים והמפקדים בגבול הצפון, שברובם אינם רוצים בנסיגה, מבינים היטב את משמעותה של מלחמתם. הם גם מבינים אינסטינקטיבית, מהבטן, את מטרתם של הערבים. לא על גבול הצפון הם מגינים, אלא על מדינת ישראל והמפעל הציוני. נסיגת צה"ל מדרום לבנון – משמעותה, המשך התפוררותה וכניעתה של הציונות.

חסד עושה עמנו רבונו של עולם כשהוא מעמיד לפנינו את ארגון "ארבע אמהות". תופעה זו מחדדת את הבעיה ומעמידה אותה במישור הנכון: בעיה רוחנית.

**האם יש משמעות לשכול? האם יש משמעות למסירות הנפש על קיומה של המדינה?
האם עם ישראל מוכנה לעמוד על נפשו? האם עדיין טוב למות בעד ארצנו?**

בתודעה הישראלית המודרנית, נחשפו שורשי החשיבה הציונית וממילא גם חולשתה. שורשים אלו היו נעלמים בתוך קדחת העשייה, כל עוד התנופה והנשמה היהודית השורשית הובילה את ההגשמה. הציונות באה להבטיח את קיומו של הפרט היהודי, כפרט, אל מול האנטישמיות הגויית. "ארבע אמהות", שמייצגות נכונה את התודעה הישראלית העכשווית, אומרות בצדק: שום דבר איננו שווה את מות בנינו, שכן הקיום הפרטי הוא המטרה העליונה. אין משמעות למוות ולשכול, לא ביש"ע, לא בעמק בית שאן, לא בצפון, ולא בתל-אביב.

זוהי האמת: לא רוצים למות בעד ארצנו, בעד המדינה, בעד המפעל הציוני. מכאן, הדרך לחורבן הבית השלישי – קצרה. כשאין בשביל מה לחיות ואין בשביל מה להאבק ולמות – נותרה רק כניעה אחת גדולה, עם הרבה תירוצים מפולפלים.

המקור היחיד שעשוי לתת משמעות לקיומו של עם ישראל בארץ ישראל ולהוייתה של מדינת ישראל, הוא היהדות.

יום ד', ג' באדר א' תש"ס (9 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אם שבנו לכאן בשביל הקיום כשלעצמו – גם להתקיים לא נוכל. אם שבנו לכאן למען היעוד האלוקי של עם ישראל, למען הגשמת שאיפת הדורות לגאולה שלמה – יש טעם לחיי העם בארצו. יש טעם לקיום, גם הפרטי. יש טעם למאבק ולמלחמה. ולכן יש משמעות וערך לשכול ולקרבת.

[עלון, "לכתחילה" – כסלו תש"ס]